

Protokoll, fört vid sammanträde med
statistiska föreningens kommunalstatistiska
sektion den 6-7 april 1965 i Norrköping.

Deltagare:

Statistiska centralbyrån
Produktionschef Gustaf Berglund
Byråchef Ture Widstam (den 7 april)

Svenska stadsförbundet
Sekreterare Hans-Georg Lindgren
Sekreterare Rune Skarström (7 april)

Stockholm
Direktör, fil.dr. Ivar Öman
Docent Gösta Ahlberg
Förste aktuarie Nils Bergström
Förste aktuarie Pär-Erik Andér
Förste aktuarie Robert Rosén

Göteborg
Statistikchef Alvar Westman
Byråchef Kurt Hugosson
Förste aktuarie Sixten Kellertz
Förste aktuarie Gösta Sedelius

Malmö
Statistikchef Bo Petersson
Aktuarie Bengt Nilsson

Norrköping
Byråchef Arne Jörnstedt
Förste aktuarie Ralph Johansson
Aktuarie Jan Lindgren
Stadsrevisor Holger Wellving

Västerås
Aktuarie Olov Ytterberg

Hälsingborg
Aktuarie Sten Kristoferson

Linköping
Statistikchef Samuel Bergbäck
Aktuarie Åke Larsson
Aktuarie Bernt Berglund

Borås
Finanssekreterare Holger Korpås

Lund
Fil.lic. Eva Karsten-Carlsson

Den 6 april 1965.

§ 1.

Ordföranden, fil.dr. Ivar Öman hälsade medlemmarna välkomna och förklarade sektionens fjärde årsmöte öppnat.

En särskild hälsning riktades till stadskamrer Olle Englund, Norrköping, och fil.lic. Eva Karsten-Carlsson, Lund.

§ 2.

Byråchef Arne Jörnstedt hälsade deltagarna välkomna till Norrköping och informerade om årsmötets program.

§ 3.

Ordföranden tog upp frågan om sektionens arbetsformer. I anslutning därtill utspann sig en livlig diskussion om sektionens organisation och förhållande till statistiska föreningen. Dessutom diskuterades, huruvida sektionens rekryteringsbas skulle breddas, så att även andra samhällsvetare i den kommunala förvaltningen än de som är verksamma i de statistiska kontoren kunde upptagas som medlemmar.

Beslöt mötet att uppdra åt styrelsen att utreda sektionens framtida organisation och arbetsformer.

§ 4.

Statistikchef Samuel Bergbäck inbjöd sektionen att förlägga nästa årsmöte till Linköping någon gång under veckan 24-30 april 1966.

§ 5.

Årsboksgruppen. Statistikchef Samuel Bergbäck meddelade, att avsikten varit, att aktuarie Bengt Nilsson efter kritisk granskning av städernas årsböcker skulle ha framlagt ett förslag till årsbok för Malmö. På grund av personalförhållanden hade tiden inte medgivit, att detta arbete ännu avslutats. Herrar Bergbäck och Nilsson avsåg att resa till Stockholm i maj för diskussion med redaktionen för Sta-

öppnande.

information
om programmet.

sektionens
arbetsformer.

nästa årsmöte.

rapporter från
arbetsgrupperna.

Den 6 april 1965.

tistisk Årsbok.

Prognosgruppen. Byråchef Kurt Hugosson meddelade som sin åsikt, att gruppens arbetsuppgifter var alltför diffusa samt föreslog, att gruppen skulle upplösas och en ny bildas med konkreta arbetsuppgifter.

Gruppen för kommunal-ekonomisk planering. Finanssekreterare Holger Korpås meddelade, att verksamheten varit av mindre omfattning och efterlyste mera preciserade arbetsuppgifter.

Gruppen för kontakter med statliga verk. Statistikchef Alvar Westman meddelade, att han deltagit i tre sammanträden med statistiska centralbyråns arbetsgrupp för översyn av inkomststatistiken (ÖIS), samt fyra sammanträden med bostadskostnadsundersökningen. Om flera städer vore intresserade av den sistnämnda undersökningen, kunde urvalsramen vidgas i dessa städer.

Dessutom meddelades, att kontakter tagits med de avdelningar inom centralbyrån, som sysslade med folkräkningen, industristatistiken, företagsregistret och handelsräkningen.

Även vid 1965 års folk- och bostadsräkning kommer ett "storstäd-derprogram" att läggas upp. Herr Westman hade lämnat förslag till tabellutformning.

Eftersom det ofta uppkommer behov av yt-uppgifter för att t.ex. beräkna kontorsintensiteten, bör sektionen i god tid före 1970 års folk- och bostadsräkning framföra önskemål om sådana uppgifter.

Herr Westman framhöll vikten av att bevaka sektionens intressen i samband med övergången till databehandling av folkbokföring och upp-
börd. I samband med verksamheten inom ÖIS-gruppen hade vissa kontakter tagits.

Herr Westman omtalade det ökade intresset från centralbyråns sida för kommunalstatistikernas arbetsuppgifter.

Den 6 april 1965.

§ 6.

Den av byråchef Kurt Hugosson väckta frågan om gruppernas arbetsuppgifter diskuterades. Förste aktuarie Sixten Kellertz framförde, att grupperna själva skulle ta upp konkreta arbetsuppgifter och följa med i den aktuella diskussionen inom sina områden.

Sektionen beslöt, att någon förändring av arbetsgruppernas verksamhetsformer inte för närvarande skulle vidtagas, men att arbetsgruppernas verksamhet skulle övervägas av styrelsen i anslutning till mötets uppdrag under § 3 ovan.

§ 7.

På grund av åldersskäl avsåg sig ordföranden Ivar Öman omval.

Valdes för tiden fram till nästa årsmöte till

ordförande: statistikchef Alvar Westman, Göteborg

vice ordförande: byråchef Arne Jörnstedt, Norrköping

sekreterare: statistikchef Samuel Bergbäck, Linköping

vice sekreterare: statistikchef Bo Petersson, Malmö

Sektionen beslöt, att antalet styrelsemedlemmar skulle utökas till fem; och fick styrelsen fullmakt att välja den femte medlemmen.

§ 8.

Med Norrköpings stad som värd företog mötet efter lunchpausen en rundtur med buss i Norrköping.

§ 9.

Ordföranden hälsade produktionschef Gustaf Berglund, statistiska centralbyrån, och sekreterare Hans-Georg Lindgren, svenska stadsförbundet, välkomna till sektionens årsmöte.

§ 10.

Statistikchef Samuel Bergbäck inledde diskussionen med att redogöra för utredningskontorets i Linköping roll i de samarbetsorgan, som

uppernas
betsuppgifter.

l av styrel-

ndtur i
rrköping.

lsning av
ster.

statistiska
rtoren och
munblocken.

Den 6 april 1965.

bildats för det kommunblock, vari bl.a. Linköping ingår. Herr Bergbäck framförde, att det inte finns någon anledning att bilda särskilda organ för det erforderliga utredningsarbetet, utan att städernas utredningskontor borde handha detta arbete.

Aktuarie Olov Ytterberg påpekade, att samarbetsnämnden har en viktig funktion vid kommunblockssammanläggningen, dels för planeringen för blocket och dels för själva sammanläggningen. Herr Ytterberg redogjorde för förhållandena i Västerås, där kommunsamarbetet kommit långt. Alla för blocket gemensamma frågor behandlas i samarbetsnämnden. Statistiska kontorets uppgift är att verka som ett serviceorgan för blocket.

Redogjordes för svårigheterna att åstadkomma samarbetsnämnder i Borås, Malmö och Hälsingborg.

På frågor från herrar Bergbäck och Ytterberg upplyste produktionschef Gustaf Berglund

att nedre gränsen för en tätort även i 1965 års folkräkning blir 200 personer,

att någon ny tätortsavgränsning inte kommer att göras 1965 utan att 1960 års gränser kommer att bibehållas,

att centralbyrån kommer att ge ut en fyllig redogörelse på kommunblock av 1960 års folkräkning.

Statistikchef Alvar Westman upplyste, att i Göteborg samarbetsnämnden hade till uppgift att förbereda sammanslagningen. Kommunblocket utgjorde endast en utvidgning av det administrativa området. Inom A-regionen finns däremot ett kansli för gemensam planering.

Byråchef Kurt Hugosson framförde att Göteborg funnit, att A-regionen är ett lämpligt område ur näringsgeografisk synpunkt. Efterlyste kommunblocksanpassade A-regioner.

Den 6 april 1965.

§ 11.

På kvällen intogo årsmötets deltagare middag å Standard Hotell med Norrköpings stad som värd.

Den 7 april 1965.

§ 12.

Ordföranden hälsade byråchef Ture Widstam, statistiska centralbyrån, och sekreterare Rune Skarström, svenska stadsförbundet, välkomna till sektionens årsmöte.

§ 13.

Byråchef Ture Widstam informerade om folkräkningen. 1965 års folkräkning blir organisatoriskt en kopia av 1960 års. Blanketterna var i stort sett klara. Eventuellt måste kostnadsramen krympas och i så fall måste antalet variabler skäras ner.

Byråchef Kurt Hugosson framförde, att en decentralisering av kodningsarbetet jämfört med 1960 skulle medföra en tidsvinst. Om kostnadsfrågan kunde lösas vore därför en sådan decentralisering värdefull.

Herr Widstam svarade, att han var beredd att diskutera denna fråga.

Produktionschef Gustaf Berglund påpekade, att decentralisering är en fråga om prioritering och därför svår att lösa. 1960 bröts stora-städerprogrammet ut, vilket medförde stora olägenheter. Herr Berglund upplyste vidare, att 1960 kostnaden per person i stora-städerprogrammet uppgick till 20 öre per person. 1965 beräknades kostnaden inte komma att överstiga 15 öre per person.

Ett förslag till specialprogram för större kommuner delades ut till årsmötets deltagare. Detta hade utarbetats av SCB efter förslag och remiss från städerna.

middag.

Hälsning av
äster.

1965 års folk-
och bostads-
räkning.

Den 7 april 1965.

§ 14.

Sekreterare Rune Skarström informerade om stadsförbundets dataanläggning.

Stadsförbundets dataanläggning.

På grund av det stora intresset från kommunerna hade stadsförbundet utrett frågan om anskaffning av en dataanläggning. Resultatet blev att en Univac 1107 anskaffades, som levereras i juli i år. Till en början kommer följande administrativa rutiner att köras: barnbidrag, löner, debitering av el, gas och vattenavgifter samt bokföring. Ett sjuttiototal kommuner är med i dessa körningar. Det framhölls den nytta en dataanläggning även kunde ha för statistisk bearbetning av löner m.m.

§ 15.

Docent Gösta Ahlberg redogjorde för befolkningsutvecklingen 1952-1964 i Vällingby i åldrarna 0-20 år. Som illustration till framställningen utdelades en tabell över befolkningsutvecklingen och en kommentar till denna. Herr Ahlberg framförde bl.a., att en typisk utglesningstakt för äldre stadsdelar var 2 procent per år, och att kvarboendetalen till stor del var beroende på lägenhetsstorleken.

Utglesningsproblem i befolkningsprognoser.

Aktuarie Gösta Sedelius delade ut en beräkningsmodell avseende barnantal och klassrumsbehov i ett planerat bostadsområde och redogjorde för denna modell.

Framfördes från olika håll den kommunalekonomiska nyttan, framför allt vid skolplanering, av att dessa frågor utreddes.

§ 16.

På grund av övergång till annan verksamhet hade utredningschef Egon Göransson lämnat gruppen för kommunal-ekonomisk planering. I gruppen invaldes statistikchef Bo Petersson, Malmö, och aktuarie Bernt Berglund, Linköping. Övriga medlemmar i arbetsgrupperna omvaldes.

Val av arbetsgrupper.

Den 7 april 1965.

§ 17.

För att förbättra informationen mellan de olika kontoren föreslog byråchef Kurt Hugosson att en förteckning skulle distribueras från resp. kontor innehållande utredningar utförda under 1964 och 1965 samt pågående utredningar.

§ 18.

Då inga mer frågor väcktes förklarade ordföranden sektionens årsmöte för avslutat.

Ordföranden, fil.dr. Ivar Öman tackade för de gångna åren och överlämnade klubban till statistikchef Alvar Westman.

Herr Westman framförde sektionens uppskattning av det sätt på vilket herr Öman lett sektionens arbete och överlämnade en gåva från sektionen.

Slutligen framförde herr Öman sektionens tack till Norrköpings stad och drätselkammarens utrednings- och organisationskontor för visat värdskap.

Ut supra.

In fidem:

Justerat.

Alvar Westman

Ivar Öman